

Projekt CISUR – Jačanje pravosudne suradnje u primjeni Uredbe o nasljeđivanju u Hrvatskoj i Sloveniji“/„CISUR – Enhancing Judicial Cooperation on the Implementation of the Succession Regulation in Croatia and Slovenia“

Koordinator: Hrvatski pravni centar (HR). Partneri: Mirovni inštitut (SI), Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske (HR), Hrvatska javnobilježnička komora (HR) i Notarska zbornica Slovenije (SI). Suradnik: Vrhovni sud Republike Hrvatske (HR).

Primjena Uredbe (EU) br. 650/2012 o nasljeđivanju u Hrvatskoj

Pilot trening za pravnike praktičare (suce, javne bilježnike i odvjetnike)

petak 15. i subota 16. svibnja 2020., održan putem zoom aplikacije

IZVJEŠĆE O PILOT TRENINGU

1. Osnovne informacije

U sklopu projekta CISUR dana 15. i 16. svibnja 2020. održan je pilot trening za pravne praktičare, na kojem je ukupno sudjelovalo 22 sudionika. Pored predavačica i predavača (sutkinja Općinskog građanskog suda u Zagrebu Renata Košir Skračić, javni bilježnik Denis Krajcar, odvjetnica Dora Boras Grubić, izv. prof. dr. sc. Aleksandra Maganić te izv. prof. dr. sc. Slađana Aras Kramar), članica Projekta (predstavnica Ministarstva pravosuđa - voditeljica Odjela Uprave za europske poslove, međunarodnu i pravosudnu suradnju Larisa Kralj, pravna stručnjakinja na projektu iz Slovenije Katarina Vučko, voditeljica projekta Anja Šupraha Čančar i administrativna/financijska asistentica na projektu Marina Jukić), na treningu su sudjelovali: jedna sutkinja, dvije više sudske savjetnice te jedna sudska savjetnica, četiri javnobilježničke prisjednice te jedna javna bilježnica, tri odvjetnice te jedan odvjetnik (iz mjesta: Mursko Središće, Pula, Zagreb, Varaždin i Vodice).

Sudionicima treninga su unaprijed poslani upute za sudjelovanje na treningu putem zoom aplikacije, materijali za trening (Vodič za primjenu Uredbe (EU) br. 650/2012 o nasljeđivanju, izrađen u sklopu projekta CISUR te prezentacije izlaganja profesorica o pojedinim tematskim cjelinama).

Prema programu treninga, izlaganja o Uredbi su podijeljena u pet tematskih cjelina. Svaka tematska cjelina započela je s izlaganjem jedne od profesorica (paralelno s izlaganjem podijelile su svoju prezentaciju sa sudionicima, koji su mogli istovremeno pratiti izlaganje i sadržaj prezentacije). Nakon uvodnih izlaganja, uslijedila su izlaganja slučajeva pravnik praktičara (sutkinje Košir Skračić, javnog bilježnika Krajcara i odvjetnice Boras Grubić - jedan do dva slučaja po cjelini s činjeničnim opisom i istaknutim ključnim pitanjima), nakon čega je

uslijedila diskusija sudionika o odgovorima predavača na istaknuta pitanja. Prezentacije slučajeva također su podijeljene sa sudionicima te su ih mogli preuzeti istovremeno s izlaganjima. Tijekom treninga sudionici su se također uključivali postavljanjem pitanja ili dijeleći svoja razmišljanja ili iskustva iz rada.

Prema programu rada treninga, bilo je predviđeno trajanje prvog dana od 9.00-12.55 (s dvije stanke od 10 minuta), a drugog dana od 9.00-12.30 (s jednom stankom od 10 minuta). Zbog diskusija koje su se razvile nakon izlaganja svake pojedine tematske cjeline, oba dana su vremenski premašila predviđeno trajanje pa je tako prvi dan trening zaključen oko 13.15 a drugi dan oko 13 sati.

2. Sažeci i naglasci iz rasprava

Tijekom prvog dana treninga raspravljalo se o utvrđivanju uobičajenog boravišta kao opće poveznice za utvrđivanje nadležnog tijela te mjerodavnog prava koje bi trebalo urediti nasljeđivanje u cjelosti. Sudionici treninga su pritom isticali da imaju puno izazova i dvojbi kod utvrđivanja te poveznice. Raspravljalo se i o izboru mjerodavnog prava za nasljeđivanje u sklopu Uredbe. Jedna od sudionica je istaknula da bilježi već dva slučaja sastavljanja oporuke u kojima je izvršen i izbor mjerodavnog prava. U tom okviru, povelala se rasprava i o mjerodavnom pravu prema kojem bi se cijenila dopustivost i materijalna valjanost raspolaganja imovinom za slučaj smrti, kao i valjanost oblika takvog raspolaganja. U odnosu na pitanja bračnoimovinskog režima, sudionici treninga istaknuli su različitu praksu hrvatskih nadležnih tijela u odnosu na imovinu koja predstavlja bračnu stečevinu u tuzemnim situacijama. Pojedini sudovi/javni bilježnici izdvajaju takvu imovinu iz ostavine te naređuju upis na temelju bračne stečevine, dok drugi uračunavaju imovinu koja predstavlja bračnu stečevinu u nasljedni dio nadživjelog bračnog druga. Uz to, bilježi se i različita praksa zemljišnoknjižnih tijela oko provedbe takvih rješenja o nasljeđivanju. U sklopu pitanja o nadležnosti, raspravljalo se i o diskrecijskoj ovlasti tijela nadležnog prema općoj poveznici da odbije svoju nadležnost u korist tijela države članice čije je pravo ostavitelj izabrao kao mjerodavno.

Tijekom drugog dana treninga istaknulo se pitanje značenja javnog poretka, posebice u skopu odredaba o priznavanju i izvršenju sudskih odluka. Problematiziralo se pitanje bi li sud o tom razlogu odbijanja priznavanja odnosno izvršenja trebao voditi računa po službenoj dužnosti ili samo na zahtjev stranke. Raspravljalo se i o svim izazovima s kojima se hrvatski pravni praktičari susreću prilikom izdavanja i postupanja na temelju Europskih potvrda o nasljeđivanju. Istaknuti su slučajevi tzv. imperfektnih Potvrda, koje ne sadrže opis nekretnine u skladu s hrvatskim pravom, pitanja njihove provedbe, uzimajući u obzir i ciljeve Uredbe. Raspravljalo se i o troškovima koji nastaju za stranke u slučaju kada se koriste Potvrdom u Hrvatskoj, a kako bi postigle odgovarajuće upise u zemljišne knjige. Jedna od sudionica je s ostalima podijelila dokument koji je izradila s tablicom koja prikazuje različitu praksu

postupanja zemljišnoknjižnih odjela diljem Hrvatske u slučajevima stjecanja nekretnina u RH nasljeđivanjem u prekogranično obilježenim predmetima, sa specifičnostima i problemima u provođenju Europske potvrde o nasljeđivanju. Otvorilo se i pitanje vođenja ostavinskih postupaka u Hrvatskoj u prekogranično obilježenim slučajevima u odnosu na imovinu koja čini ostavinu, a pritom se jedna ili više nekretnina nalazi u Austriji. Problem nastaje kod zahtjeva za upis odgovarajućeg stjecanja nekretnina nasljeđivanjem u austrijske upisnike stoga što se u skladu s pravom te države članice ne može utvrditi više od tri nasljedna dijela. Na kraju drugog dana treninga istanuta je i podržana ideja osnivanja registra na razini EU-a u kojem bi se upisivale sve relevantne okolnosti, poput pokretanja ostavinskog postupka, njegova tijeka i okončanja, zahtjeva za izdavanje Potvrde, njezine izmjene, opoziva, provremene obustave učinaka i sl. Raspravljalo se i o Hrvatskom upisniku oporuka te njegovom povezivanju u Međunarodni registar oporuka.

3. Rezultati provedene evaluacije treninga

Na kraju drugog dana treninga, sudionike smo zamolili da ispune anonimni online evaluacijski upitnik (također u zoom aplikaciji). Upitnik je ispunilo i predalo osam sudionika, a rezultati po postavljenim pitanjima su sljedeći:

1. sudjelovali ste kao:

- sudac/sudski savjetnik (2)
- Javni bilježnik/javnobilježnički prisjednik (4)
- Odvjetnik (2)

2. Kako biste ocijenili koncepciju treninga? (ocjene: 1 – nezadovoljavajuće, 2 – zadovoljavajuće, 3 – dobro, 4 – vrlo dobro, 5 – odlično)

Ocjenu 4 dalo je dvoje sudionika (25%)

Ocjenu 5 dalo je šest sudionika (75%)

3. Kako biste ocijenili važnost teme prezentirane tijekom treninga? (ocjene: 1 – nevažno, 2 – umjereno važno, 3 – važno, 4 – vrlo važno, 5 – iznimno važno)

Ocjenu 4 dalo je jedan sudionika (12%)

Ocjenu 5 dalo je sedam sudionika (88%)

4. Kako biste ocijenili kvalitetu sadržaja izlaganja? (ocjene: 1 – nezadovoljavajuće, 2 – zadovoljavajuće, 3 – dobro, 4 – vrlo dobro, 5 – odlično)

Ocjenu 4 dalo je tri sudionika (38%)

Ocjenu 5 dalo je pet sudionika (62%)

5. Kako biste ocijenili organizaciju treninga ? (ocjene: 1 – nezadovoljavajuće, 2 – zadovoljavajuće, 3 – dobro, 4 – vrlo dobro, 5 – odlično)

Ocjenu 4 dalo je jedan sudionika (12%)

Ocjenu 5 dalo je sedam sudionika (88%)

6. U kojoj mjeri je ovaj trening bio koristan za Vaš daljnji rad? (ocjene: 1 – beskoristan, 2 – malo koristan, 3 – koristan, 4 – vrlo koristan, 5 – iznimno koristan)

Ocjenu 4 dalo je dvoje sudionika (25%)

Ocjenu 5 dalo je šest sudionika (75%)

7. Koja tematska cjelina vam je bila najkorisnija za primjenu u Vašem radu? (Molimo zaokružite jednu od ponuđenih tematskih cjelina)

- I. Područje primjene i nasljedna stvar s prekograničnim elementom
- II. Nadležnost u ostavinskim postupcima s prekograničnim elementom (1 sudionik, 12%)
- III. Mjerodavno pravo i izbor prava za nasljeđivanje (4 sudionika, 50%)
- IV. Priznanje odnosno prihvaćanje i izvršenje odluka o nasljeđivanju, javnih isprava i sudskih nagodbi (1 sudionik, 12%)
- V. Europska potvrda o nasljeđivanju (2 sudionika 25%)

8. Molimo procijenite svoje kompetencije u ovom području prije sudjelovanja na treningu: (ocjene: 1 – nezadovoljavajuće, 2 – zadovoljavajuće, 3 – dobro, 4 – vrlo dobro, 5 – odlično)?

Ocjenu 2 dao je jedan sudionik (12%)

Ocjenu 3 dala su tri sudionika (38%)

Ocjenu 4 dala su tri sudionika (38%)

Ocjenu 5 dao je jedan sudionik (12%)

9. Molimo procijenite svoje kompetencije u ovom području poslije sudjelovanja na treningu: (ocjene: 1 – nezadovoljavajuće, 2 – zadovoljavajuće, 3 – dobro, 4 – vrlo dobro, 5 – odlično)?

Ocjenu 2 dao je jedan sudionik (12%)

Ocjenu 4 dala su pet sudionika (62%)

Ocjenu 5 dala su dva sudionika (25%)

10. Molimo vas da ocijenite ZOOM aplikaciju, posebno u odnosu na ovakvu vrstu održavanja treninga (uzmite u obzir eventualne tehničke poteškoće koje ste imali, jednostavnost spajanja i sl.) (ocjene: kao i ranije)

Ocjenu 3 dao je jedan sudionik (12%)

Ocjenu 4 dala su dva sudionika (25%)

Ocjenu 5 dala su pet sudionika (62%)

Ovaj projekt sufinanciraju Program za pravosuđe Europske Unije (2014-2020), Hrvatski pravni centar, Mirovni inštitut, Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske i Hrvatska javnobilježnička komora.
Za sadržaj ovog dokumenta odgovoran je isključivo Hrvatski pravni centar.